

Вядомы беларускі вучоны і педагог, доктар філасофскіх навук, прафесар кафедры гісторыі філасофіі і логікі Белдзяржуніверсітэта Аляксандр Сямёнавіч Кляўчэня нарадзіўся ў 1924 г. у шматдзетнай сям'і селяніна-беларуса ў вёсцы Дзяніскавічы Ганцавіцкага раёна Брэсцкай вобласці. Пачатковую адукацыю атрымаў у польскай школе. У гады Вялікай Айчыннай вайны змагаўся з нямецка-фашысцкімі захопнікамі, спачатку ў антыфашысцкім падполлі, а потым у радах беларускіх партызан. З восeni 1944 — у Савецкай Арміі. Удзельнічаў у баявых аперацыях на Заходнім, а потым Усходнім франтах. Вайну закончыў у Японіі.

У 1949 г. А. С. Кляўчэня паступіў у Белдзяржуніверсітэт на аддзяленне філасофіі, пасля заканчэння якога быў рэкамендаваны ў аспірантуру. Паспяхова закончыў аспірантуру і быў пакінуты на кафедры гісторыі філасофіі і логікі для выкладчыцкай дзейнасці. За гады працы ва ўніверсітэце ў творчых зносінах з такімі вядомымі філосафамі старэйшага пакалення, як І. М. Лушчыцкі, В. І. Сцяпанав, Г. А. Леўнін і інш., атрымаў ўсебаковае развіццё прыродных здольнасці А. С. Кляўчэня як даследчыка і педагога.

Ён паспяхова абараніў кандыдацкую (1959) і доктарскую (1970) дысертацыі, атрымаў вучоныя званні дацэнта і прафесара (1972), вырас да буйнога высокакваліфікаванага спецыяліста ў галіне гісторыі сусветнай і нацыянальнай філасофіі.

А. С. Кляўчэня надрукаваў звыш 100 навуковых прац, у тым ліку манаграфіі «Грамадска-палітычныя і філасофскія погляды Адама Міцкевіча», «Стэфан Руднянскі (3 гісторыі марксісцка-ленінскай філасофскай думкі ў Польшчы)», «Светапогляд Уладзіслава Спасаўскага», «Нарысы па гісторыі марксісцка-ленінскай філасофскай думкі ў Польшчы». Ён з'яўляецца таксама аўтарам шэрагу калектыўных манаграфій і зборнікаў.

Пад яго кіраўніцтвам і пры непасрэдным удзеле былі падрыхтаваны вучэбныя дапаможнікі па логіцы («Зборнік практыкаванняў па логіцы» выйшаў трэцім выданнем), а таксама бібліяграфічны ўказальнік «Філасофская навука Савецкай Беларусі».

У апошнія гады прафесар А. С. Кляўчэня сканцэнтраван у свае сілы на вывучэнні гісторыі нацыянальнай філасофіі. Яго талент вучонага праявіўся асабліва ярка пры даследаванні яе ранняга перыяду, прадстаўленага Ефрасініем Полацкай, Кірылам Тураўскім, Кліментам Смаляцічам. Ён падрыхтаваў да друку манаграфія «Кірыла Тураўскі: Ля вытокаў беларускай культуры».

Пад кіраўніцтвам і пры непасрэдным удзеле А. С. Кляўчэня падрыхтаваны першыя варыянты калектыўнай працы «Гісторыя беларускай філасофіі: Хрэстаматыя», які ў 1994 г. атрымаў грант Фонда Сораса.

За гады працы ва ўніверсітэце А. С. Кляўчэня падрыхтаваў і прачытаў шэраг самастойных арыгінальных акадэмічных курсаў і спекурсав па логіцы, гісторыі сусветнай і нацыянальнай філасофіі. Сёння ён адзіны ў рэспубліцы спецыяліст, які чытае курс лекцый па гісторыі беларускай філасофіі. Неаднаразова А. С. Кляўчэню запрашалі для чытання лекцый па гісторыі філасофіі ў Ягелонскі (Кракаўскі), Варшаўскі, Камагуэйскі (Куба) і іншыя замежныя ўніверсітэты.

Значныя заслугі А. С. Кляўчэня ў падрыхтоўцы нацыянальных кадраў у галіне гуманітарных навук. Пад яго кіраўніцтвам абаронена 29 кандыдацкіх і 5 доктарскіх дысертацый.

А. С. Кляўчэня актыўна ўдзельнічае ў грамадскім і палітычным жыцці. З 1974 па 1987 г. ён з'яўляўся загадчыкам кафедры гісторыі, філасофіі і логікі БДУ, уваходзіў у склад рэдкалегіі «Весніка БДУ». У 1973 г. кіраваў кафедрай філасофіі ІПК пры Белдзяржуніверсітэце. У цяперашні час ён — член спецыялізаванага Савета БДУ па абароне доктарскіх дысертацый.

Навуковая, педагагічная, адміністрацыйная, грамадска-палітычная дзейнасць А. С. Кляўчэня адзначана шасцю медалямі, дзвюма ганаровымі граматамі Вярхоўнага Савета БССР, граматамі мінвузаў СССР і БССР, знакам «Выдатнік народнай адукацыі».

Калегі і шматлікія вучні гарача віншуюць Аляксандра Сямёнавіча з юбілеем і жадаюць яму моцнага здароўя, шчасця і новых творчых поспехаў.

У. Ф. Беркаў,
В. Ф. Шалькевіч